

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาพิธีกรรม “พิธีกรรมท้องถิ่นตำบลขามเฒ่าพัฒนา”

ที่ตั้ง ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

Theme (แก่นของเรื่อง): ภูมิปัญญาล้ำค่า หล่อหลอมชีวาพัฒนาขามเฒ่า

แนวคิด : ขามเฒ่าไม่ใช่แค่พื้นที่แต่คือวิถีชีวิตประวัติศาสตร์ผู้คน ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ทั้งหมดยึดโยงเป็นสายใยชุมชน พิธีกรรมท้องถิ่นขามเฒ่าพัฒนาจะเป็นพิธีกรรมที่สะท้อนเรื่องราววิถีชีวิตของชุมชนขามเฒ่าพัฒนาอีกทั้งยังเป็นแหล่งรวมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยภายในของพิธีกรรมก็จะนำจุดเด่นของชุมชนขามเฒ่าพัฒนามาจัดแสดง อาทิ เรื่องอาหารการกิน ทัศนกรรมชุมชน ศิลปะการแสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งหมดนี้เป็นรูปแบบพิธีกรรมท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ ที่สามารถสร้างรายได้สร้างอาชีพและสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนได้

พิธีกรรมชุมชน “ภูมิปัญญาล้ำค่า หล่อหลอมชีวาพัฒนาขามเฒ่า”

ชั้น 1

โซนที่ 1 โหมโรง

- วัตถุประสงค์นำเสนอเรื่องราวชุมชน พื้นที่ ความสำคัญ ทรัพยากร และข้อมูลพื้นฐานต่างๆของตำบลขามเฒ่าผ่านตัวละครการ์ตูน(ตัวละครสมมติ) “บักขาม” เด็กหนุ่มชาวบ้านตำบลขามเฒ่าที่บรรยาย เนื้อหาต่างๆของตำบลขามเฒ่าสั้นๆก่อนที่จะเข้าชมพิธีกรรมเนื้อหาหลัก

โซนที่ 2 สร้างบ้านแปลงเมือง (มิติเวลาและความเปลี่ยนแปลงของตำบลขามเฒ่าพัฒนา)

- บ้านขามเฒ่าพัฒนา หมู่ที่ 1
- บ้านปอแดง หมู่ที่ 6
- บ้านเปลือยดง หมู่ที่ 10
- บ้านโนนเขวา หมู่ที่ 4
- บ้านหนองมะแปบ หมู่ที่ 11
- บ้านเปลือยทอง หมู่ที่ 14

- บ้านโนนเช่าพัฒนา หมู่ที่ 15
- บ้านยาง หมู่ที่ 8,9,18,21
- บ้านน้ำใส หมู่ที่ 7,16
- บ้านวังบัว
- บ้านดอนเปลือย

โซนที่ 3 ทำ-มา-หา-กิน

3.1 หาอยู่หากิน (อธิบายสังคมเกษตรกรรมอีสานในอดีตผ่านวิถีจักรชาวนาก่อนเข้าสู่ระบบการผลิตแบบทุนนิยม)

- หนีตนาตามประสาไทบ้าน
- อยู่ง่ายๆ กินง่ายๆ แบบอีสานบ้านเฮา

3.2 ซื่ออยู่ซื่อกิน (อธิบายปรากฏการณ์ที่ส่งผลให้ชุมชนเข้าสู่ระบบการผลิตแบบทุนนิยมหลังทศวรรษที่2500)

- ปอมาป่าแปน พี่เศรษฐิกิจที่มาพร้อมกับทุนนิยมยุคแรกเริ่มของตำบลขามเฒ่า
- โครงการเงินผัน โครงสร้างพื้นฐานพัฒนาคุณภาพชีวิต (ผู้จักใช้เงิน ผู้จักรับจ้าง ย้อนเงินคืนฤทธิ์)
- รถเร่หมู “พ่อค้าเร่แห่งตำบลขามเฒ่า ตู้อกับข้าวเคลื่อนที่ อิ่มท้องถึงหน้าบ้าน”
- มมส. - ประชากรแฝง-อาชีพใหม่-การช่วงชิงทรัพยากร

ชั้น 2

โซนที่ 4 มาเบ็งกับตาขามเฒ่าพัฒนามีแต่ของดี

4.1 จักสถานงานฝีมือ

- เสื่ออกขามเฒ่า “ของดีขึ้นชื่อของหลายชุมชน”
- หวดนึ่งข้าว “อุปกรณ์ครัวสำคัญที่คนอีสานต้องเห็นทุกเช้า”

4.2 ผ้าทอที่ขามเฒ่า ผืนงามหลายไผะขม

-

4.3 หมอลำพินแดน

- ต้นตำหรับหมอลำ ราตรี ศรีวิไล
- หมอแคน & หมอพิน
- หมอลำฟรีแลนซ์

4.4 แนวกินมีหลายปอดตายมาขามเฒ่า

- ปลาแดกแปลกตรงไหน ?
- สวนผักปลอดสารคนทานปลอดภัย
- ขนมข้าวเกียบของว่างยามงานบุญ

4.5 ภูมิปัญญารักษาโรค

- หมอเป่า
- หมอฮมแมง

โซนที่5 สรุป Timeline ขามเฒ่าพัฒนา สรุปtheme นิทรรศการ

โซนที่6 เกมส์,แสดงความคิดเห็น

โซนที่7 Information , museum shop

กลุ่มเป้าหมาย

1. กลุ่มเป้าหมายหลัก : ประชาชนในพื้นที่ตำบลขามเฒ่าพัฒนาและนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในจังหวัดมหาสารคาม
2. กลุ่มเป้าหมายรอง : ประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม
3. กลุ่มเป้าหมายทั่วไป : นักท่องเที่ยวภายนอก

ตารางวิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มที่ 1 นิทรรศการชุมชน Theme “ภูมิปัญญาล้ำค่า หล่อหลอมชีวาพัฒนาขามเฒ่า”

ลำดับ	หัวข้อ	เนื้อหาย่อ	องค์ประกอบสิ่งแสดง	ภาพลักษณ์
ชั้นที่1				
โซน1	โหมโรง	“บักขาม”(ตัวการ์ตูน ตัวละครสมมติ)เด็กหนุ่มชาวบ้านตำบลขามเฒ่าที่จะมาบรรยาย เนื้อหาต่างๆของตำบลขามเฒ่าสั้นๆก่อนที่จะเข้าชมนิทรรศการเนื้อหาหลัก วิดีทัศน์นำเสนอเรื่องราวชุมชน พื้นที่ ความสำคัญ ทรัพยากร และข้อมูลพื้นฐานต่างๆของตำบลขามเฒ่าผ่านตัวละครการ์ตูน(ตัวละครสมมติ)	-วิดีโอทัศน์นำเสนอเรื่องราวชุมชน พื้นที่ ความสำคัญ ทรัพยากร และข้อมูลพื้นฐานต่างๆของตำบลขามเฒ่า -พื้นหลังเป็นแผนที่ทางอากาศพื้นที่ตำบลขามเฒ่าพัฒนา	ยินดีต้อนรับเข้าสู่ขามเฒ่าพัฒนา
โซน2	สร้างบ้านแปงเมือง	**มิติเวลาและความเปลี่ยนแปลงของหมู่บ้านในตำบลขามเฒ่าพัฒนา		
	2.2บ้านขามเฒ่าพัฒนา	หมู่บ้านตั้งขึ้นมาเมื่อปี พ.ศ. 2408 - 2485 เดิมทีหมู่บ้านขามเฒ่าเป็นพื้นที่ที่รกร้างซึ่งสันนิษฐานว่ามีหมู่บ้านเกิดขึ้นมาก่อนที่เมืองมหาสารคามจะถูกตั้งขึ้น “หลายหมู่บ้านแถบนี้ต่างมีการโยกย้ายเข้าออกและตั้งชุมชนทับซ้อนชุมชนเก่า อยู่หลายแห่งนอกจากนี้ปรากฏหลักฐานโบราณสถานและโบราณวัตถุตั้งกระจายอยู่ทั่วไปตามบริเวณที่ตั้งหมู่บ้านต่าง ๆ” โดยพบหลักฐานเป็นพวกภาชนะเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งสันนิษฐานจากชุมชนใกล้เคียงเช่น ชุมชนบ้านท่าขอนยางที่พบวัตถุโบราณ เช่น พระพุทธรูปโบราณ เครื่องปั้นดินเผาต่าง ๆ ต่อมาเจ้าพ่อเมืองแสนซึ่งเป็นลูกเขยของพระเจ้าริณราชเดช (ท้าวทวมมหาชัย) ถูกมอบหมายให้มาปกครองหมู่บ้านขามเฒ่า		

<p>2.2บ้านปอแดง</p>	<p>เมื่อราวก่อนพุทธศักราช 2438 หรือราว 110 ปีที่ผ่านมา พื้นที่แห่งนี้เป็นโคกป่า ซึ่งมีต้นปอแดงเป็นจำนวนมาก ได้มีการโยกย้ายถิ่นฐานมาอยู่อาศัยโดยมีผู้นำ คือนายรอด (ทหารรอด) นายเหล็ก บ้านขามเต่า ได้มองเห็นความอุดมสมบูรณ์ โคกป่าแห่งนี้ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ลำห้วยและหนองน้ำ จึงได้มาบุกเบิกและถางป่าโคกปอแดงเพื่อทำไร่ ทำนา และตั้งบ้านเรือน</p>		
<p>2.3บ้านเปลือย ดง</p>	<p>ชื่อบ้านนามเมืองมาจากคำว่า “บ้านเปลือย” นั้นสาเหตุเกิดจากการ เมื่อครั้งตั้งชุมชนขึ้นโดยคนจาก อ.จันทรา จ.ร้อยเอ็ด ที่ได้อพยพมา พื้นที่บริเวณนี้ เนื่องจากเมื่อก่อนเป็นป่าทึบเลยมีต้นเปลือยเป็นจำนวนมาก จึงให้ชื่อว่า “บ้านเปลือย” ต่อมาจึงเพิ่มชื่อหมู่บ้านเป็น “บ้านเปลือยดง” ใน พ.ศ.2538 บ้านเปลือยดง มีประชากรเพิ่มขึ้นมากยากต่อการปกครอง นายบัวทอง พุทธธรรมา ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้าน หมู่ 10 จึงขอแยกหมู่บ้านออกเป็น 2 หมู่บ้าน เพื่อเป็นการให้เกียรติกับผู้ใหญ่บ้าน นายบัวทอง พุทธธรรมา ที่ได้ แยกหมู่บ้านออกมาจึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านเปลือยทอง”</p>		
<p>2.4บ้านโนนเข วา</p>	<p>เมื่อพุทธศักราช 2487 ได้มีการโยกย้ายถิ่นฐานมาจากบ้านวังบัวโดยมีผู้นำคือ พ่อสิงห์ แม่บัว บุตรพิจิตรและพ่อก้อน รัตสีสม ย้ายครอบครัวมาประมาณ 10 ครอบครัว ในปีพุทธศักราช 2488 ได้มีการมีการคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านขึ้นในท้องถิ่นเป็นคนแรกคือ นายก้อน รัตสีสม และยังเปิดร้านค้าเป็นร้านแรกของหมู่บ้าน (เป็นร้านค้าที่ทำมาจากดิน บ้านดิน) และเป็นหมอยาสมุนไพรอีกด้วย ต่อมา เมื่อถึงปี พ.ศ. 2490 ได้มีการก่อตั้งหมู่บ้านขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยขึ้นกับ ตำบลคันธารราษฎร์ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งบริเวณที่มาตั้งถิ่นฐานนั้นเป็นบริเวณที่เนินและเป็นป่าที่มีต้นเขวาจำนวนมากปัจจุบันคือบริเวณวัดบ้านโนนเขวา จึงได้ชื่อว่าบ้านโนนเขวา</p>		

<p>2.5บ้านหนองมะแปบ</p>	<p>บ้านหนองมะแปบเป็นชื่อมาจากหนองน้ำที่มีเครื่องมือแปบเกิดขึ้นเต็มหนองน้ำ บริเวณวัดคนที่มาตั้งบ้านจึงได้ตั้งชื่อว่าบ้านหนองมะแปบในปี 2494 มีในหมู่บ้านมีประมาณ 10ครัวเรือนมีผู้ใหญ่บ้านคนแรก คือ พ่อใหญ่บาง ศรีหามาถในช่วงนั้นเดินทางโดยการใช้เกวียนถนนเป็นขี้โคลน เป็นทางโคลนหมู่บ้าน ยังมี ป่าล้อมรอบอยู่ อาศัยน้ำฝนในการทำนาและหาอยู่หากินกันตามธรรมชาติ และมีการอพยพตามๆกันมาเมื่อเห็นว่า บ้านมีเครื่องมือแปบเยอะจึงได้ตั้งชื่อบ้านว่า หนองมะแปบ</p>		
<p>2.6บ้านเปลือยทอง</p>	<p>บ้านเปลือยทองตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2538 เมื่อก่อนอยู่ร่วมกับบ้านเปลือยดงได้มีการแยกตัวออกมาเนื่องจากจำนวนประชากรมากยากต่อการปกครองและอีกปัจจัยหลักของการแยกตัวออกจากบ้านเปลือยดงคือ งบประมาณจากทางส่วนราชการ จึงได้ขอแยกตัวออกมาโดยการนำของ นายบัวทอง พุทธธรรมา บ้านเปลือยทอง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 โดยมีครัวเรือนรวมทั้งสิ้น 62 ครัวเรือน ได้มีการแยกออกมาทางทิศตะวันตกกับทางทิศเหนือของบ้านเปลือยดง รวมไปถึงการของบประมาณจากทางส่วนภาครัฐเพื่อมาใช้ดูแลหมู่บ้านอีกด้วยจึงทำให้ นายบัวทอง พุทธธรรมา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 10 จึงขอแยกตัวออกจาก บ้านเปลือยดงมาตั้งหมู่บ้านเองและเพื่อเป็นการให้เกียรตินายบัวทอง พุทธธรรมา จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “เปลือยทอง” ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา โดยขึ้นตรงกับหมู่ที่ ๑๔ ตำบลขามเฒ่าพัฒนา อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม</p>		
<p>2.7บ้านโนนข่า</p>	<p>บ้านโนนข่าพัฒนา หมู่ที่ 15 ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอกันทรวิชัย ไปทางทิศตะวันออก ระยะทางประมาณ 6 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวจังหวัด มหาสารคาม มีถนนเส้นหลักคือ ถนนกันทรวิชัย-ยางตลาด ที่ชื่อบ้านโนนข่าเพราะว่า เมื่อก่อนมีต้นมะค่าใหญ่ ขนาด 10 คนล้อม อยู่กลางบ้าน แต่ปัจจุบันเหลือแต่ตอ</p>		

	<p>เพราะว่าต้นใหญ่ถูกตัดออกไปแล้ว อดีต ชื่อบ้านดงป่าลิง (คุ่มน้อย) ย้ายออกจากบ้านมะแปบ ปี 2539 ก่อนย้ายออกจากบ้านมะแปบมีบ้านอยู่ 6-7หลังคาเรือน ตั้งชื่อบ้านตาม กกไม้ คึกฤทธิ์ ประมาณ พ.ศ. 2518 ผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือ พ่อเคียน ภูด่านวิ้ว ยังมีชีวิตอยู่ ปัจจุบันอายุ 77 ปี คนที่มาอยู่บ้านมะแปบตั้งแต่ที่แรกคือ คนจากบ้านเหล่า มาอยู่ดงป่าลิง (โนนซ่า บ้านตั้งมาประมาณ 25 ปี มีไฟฟ้าเข้ามา ปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบันมี 48 หลังคาเรือน ซึ่งหมู่บ้านตั้งอยู่ทางทิศใต้ของถนนแจ้งสนิท ในอดีตชาวบ้านโนนซ่าพัฒนาแยกมาจากบ้านมะแปบ</p>		
2.8บ้านยาง	<p>ประวัติชุมชนบ้านยาง บ้านยาง มีจำนวนทั้งหมด 4 หมู่ 8,9,18,21 เดิมบ้านยางเป็นหมู่ 11 ของตำบลคันธารราษฎร์ และแยกตัวออกมาตั้งเป็นบ้านยางหมู่ 9 เป็นหมู่บ้านแรกที่แยกออกจากหมู่ 11 ตำบลคันธารราษฎร์ และ และมีหมู่ 8,18,21 ตามมาปัจจุบันมี 4 หมู่แยกออกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ในการแยกตัวออกมาเพื่อขอขบประมาณเพื่อมาพัฒนาหมู่บ้าน เหตุที่ชื่อว่าบ้านยาง เพราะบริเวณที่ตั้งชุมชนมีต้นยางขึ้นเยอะเป็นป่าและเป็นที่อยู่ของฝูงนก เมื่อนกขับถ่ายของเสียลงมาบนต้นไม้ จึงมีการเรียกต่อท้ายชื่อบ้านว่า “บ้านยางขึ้นก”</p> <p>เดิมชุมชนบ้านยางแยกตัวออกมาจากชุมชนบ้านท่าขอนยาง เมื่อ พ.ศ.2382 มีผู้ใหญ่บ้าน คือ นายรทเสน ศรีใส และนายเมิง วงศ์สิลา เป็นชาวญ้อ ในบริเวณที่ตั้งชุมชนเป็นบริเวณกลางหมู่บ้าน มีศาลปู่ตาอยู่ทางทิศตะวันตก ตระกูลแรกที่พามาตั้งหมู่บ้านคือ ตระกูล “ศรีใส” ชุมชนบ้านยางเป็นชาวญ้อเพราะแยกตัวออกมาจากบ้านท่าขอนยาง และใน พ.ศ.2510 ชาวบ้านยางเลิกพูดภาษาญ้อ</p>		
2.9บ้านน้ำใส	<p>ก่อน พ.ศ.2383 ย้ายมาตั้งบ้านน้ำใส โดย ตาเสนา เป็นผู้พามาย้ายมาที่บ้านท่าขอนยาง ซึ่งคนบ้านน้ำใสเป็นเผ่า(กลุ่มชนชาว) ญ้ออพยพมาจากประเทศ</p>		

		ลาว ที่แต่เดิมมีการเช่นไหว้โดยการฆ่า ทำให้มีกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งกลัวโดนฆ่าจึงได้อพยพย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่บ้านท่าขอนยาง แล้วแบ่งกลุ่มไปอยู่บ้านยาง ตาเสนาเลยมาที่หนองน้ำใส เนื่องจากมีหนองน้ำใสจึงเป็นที่มาของชื่อ “บ้านน้ำใส” และชื่อของวัดนั้นก็ตั้งมาจากชื่อของ พ่อตาเสนา คือวัดเสนานิคมนามสกุลหลักของหมู่บ้าน คือนามสกุล สมภูมิ, แพงไกรสร, อัครเศรษฐัง, เนื่องหันขวา		
	2.10บ้านวังบัว			
	2.11บ้านดอนเปลือย			
โซน3	ท่า-มา-หา-กิน	วิถีชีวิตของผู้คนในตำบลขามเฒ่าพัฒนาที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตแบบพึ่งพาตนเองจนกระทั่งเข้าสู่ระบบการผลิตแบบทุนนิยมในปัจจุบัน		
	3.1 หาอยู่หากิน	หาอยู่หากิน (อธิบายสังคมเกษตรกรรมอีสานในอดีตผ่านวิถีชีวิตชาวนา ก่อนเข้าสู่ระบบการผลิตแบบทุนนิยม)		
	3.1.1เฮ็ดนาตามประสาไทบ้าน	การประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัวของคนอีสานในอดีตคือการทำนา ที่พึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก วิถีชีวิตของคนอีสานที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ		
	3.1.2อยู่ง่ายๆ กินง่ายๆ แบบอีสานบ้านเฮา	การดำรงชีวิต การทำมาหากินตามธรรมชาติ เครื่องมือเครื่องใช้ในการหาอยู่หากินแบบดั้งเดิม		

3.2	ชื่ออยู่ชื่อ กิน	ชื่ออยู่ชื่อกิน (อธิบายปรากฏการณ์ที่ส่งผลให้ชุมชนเข้าสู่ระบบการผลิตแบบ ทุนนิยมหลังทศวรรษที่2500) และการเปลี่ยนแปลงอาชีพรวมทั้งการทำมาหา กินของคนในตำบลขามเฒ่าพัฒนา		
3.2.1	ปอมาป่า แปน	ปอมาป่าแปน พืชเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับทุนนิยมยุคแรกเริ่มของตำบลขามเฒ่า ที่ส่งผลให้มีการจัดการพื้นที่ทำกินของผู้คน ทั้งการถากถางพื้นที่ป่า การปรับ พื้นที่เพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ		
3.2.2	โครงการ เงินผันโครงสร้าง พื้นฐานพัฒนา คุณภาพชีวิต	โครงการเงินผัน โครงสร้างพื้นฐานพัฒนาคุณภาพชีวิต (รัฐจ่ายเงิน รัฐรับจ้าง ย่อนเงินคึกฤทธิ์) การเปลี่ยนแปลงของชุมชนโดยปัจจัยจากนโยบายของรัฐที่เข้า มาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การทำถนน การขุดคลอง การขุดหนองน้ำ การ วางผังเมือง ส่งผลให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น		
3.2.3	รถเร่หมู “พ่อค้าเร่แห่ง ตำบลขามเฒ่า คู่ กับข้าวเคลื่อนที่ อิมท้องถึงหน้า บ้าน”	รถเร่ขายเนื้อหมูของชุมชนบ้านเปลือยดงเปลือยทอง เป็นอาชีพที่นิยมกันอย่าง มากของคนในชุมชน ปรากฏเสียงหมูและรถเร่มากกว่า 20 ร้าน เป็นเสมือนตัว กับข้าวของคนตำบลขามเฒ่าและชุมชนอื่นใกล้เคียง นับว่าเป็นอาชีพที่สร้าง รายได้และชื่อเสียงให้กับตำบลขามเฒ่า		
3.2.4	มมส. ประชากรแฝง- อาชีพใหม่-การ ช่วงชิง ทรัพยากร	การเปลี่ยนแปลงสำคัญของตำบลขามเฒ่าพัฒนาช่วงหนึ่งคือหลังจาก มหาวิทยาลัยมหาสารคามเข้ามาตั้งในพื้นที่อำเภอกันทรวิชัย ส่งผลให้มีประชากร แฝงจำนวนมากในพื้นที่ อีกทั้งการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน หอพัก เป็นอาชีพที่ เพิ่มขึ้นของคนในตำบลขามเฒ่า รวมไปถึงการเข้าไปตั้งร้านค้าขายใน มหาวิทยาลัย มีโครงการต่างๆของมหาวิทยาลัยเข้ามาในพื้นที่ตำบลขามเฒ่า หลายโครงการทำให้ผู้คนได้พัฒนาคุณภาพชีวิต แต่ในอีกแง่หนึ่งผลกระทบจาก		

		การตั้งมหาวิทยาลัยก็ส่งผลมายังพื้นที่ตำบลขามเฒ่าด้วยเช่น มลพิษทางน้ำ น้ำเสียจากหอพัก ฯลฯ		
ชั้น 2				
โซน4	มาเบื่อกับตา ขามเฒ่าพัฒนา มีแต่ของดี			
	4.1จักสานงาน ฝีมือ			
	4.1.1เลือกขาม เฒ่า “ของดีขึ้น ชื่อของหลาย ชุมชน”			
	4.1.2หวดนึ่ง ข้าว “อุปกรณ์ ครัวสำคัญที่คน อีสานต้องเห็น ทุกเช้า”			
	4.2ผ้าทอที่ขาม เฒ่า ผืนงาม หลายไผ่กะหม ?			

4.3 หมอลำพิน แคน			
4.3.1 ต้นตำ หรับหมอลำ ราตรี ศรีวิไล			
4.3.2 หมอแคน & หมอพิน			
4.3.3 หมอลำ ฟรีแลนซ์			
4.4 แนวกีนมี หลายป๋อดตาย มาขามเต่า			
4.4.1 ปลาแดก แปลตรงไหน ?			
4.4.2 สวนผัก ปลอดสารคน ทานปลอดภัย			
4.4.3 ขนมห้าว เกียบของว่าง ยามงานบุญ			
4.5 ภูมิปัญญา รักษาโรค			
4.5.1 หมอเป่า			

	4.5.2หมอม แมง			
โซน5	สรุป Timeline ขามเต่าพัฒนา สรุปtheme นิทรรศการ			
โซน6	เกมส์,แสดง ความคิดเห็น			
โซน7	Information , museum shop			